

УДК 658:589:656.2

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДИСТАНЦІЇ КОЛІЇ: СУТНІСТЬ, ОЦІНЮВАННЯ

*Назаренко І.Л., к.е.н., доцент,
Янчук О.С., магістр (УкрДАЗТ)*

Забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту передбачає забезпечення її і на рівні лінійних підприємств. Тому актуальним є дослідження економічної безпеки дистанції колії, її складових та методик оцінювання. На нашу думку, економічна безпека дистанції колії – це стан захищеності її діяльності від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, при якому досягається організаційно-технологічна єдність, висока якість та результативність транспортних послуг, шляхом максимального ефективного використання наявних ресурсів і швидкої адаптації до умов середовища, що змінюється.

Функціональні складові економічної безпеки (ЕБ) лінійного підприємства залізничного транспорту – ті самі, як і для будь-якого підприємства. Але вважаємо, для лінійного підприємства залізничного транспорту, яке не є юридичною особою, «політико-правова» складова зводиться лише до «правової», тобто, виконання договорів з постачальниками, клієнтами тощо. Складовими ЕБ дистанції колії є фінансова, інтелектуальна і кадрова, технологічна, правова, інформаційна, екологічна, силова.

Для реалізації процесу забезпечення економічної безпеки будь-якого господарюючого суб'єкта, зокрема залізниці та лінійних підприємств, необхідно мати інструмент її оцінювання – відповідну методику, мати критерії оцінки та їх критичні та оптимальні значення.

В теперішній час українськими ученими розроблено дві методики визначення рівня економічної безпеки залізничного транспорту.

Тимофєєвою Т.О. [1] запропоновано методику визначення рівня економічної безпеки за сукупним критерієм, який визначається як лінійна «згортка» значень часткових функціональних критеріїв за складовими економічної безпеки залізничного транспорту (вони залежать від 29-ти локальних показників) з урахуванням значущості кожної функціональної складової (визначається на підставі думок експертів). На нашу думку, ця методика є недостатньо коректною, адже деякі з показників є функціонально пов'язаними (наприклад, коефіцієнт прибутковості та коефіцієнт рентабельності перевезень), визначення багатьох показників є вельми проблематичним (наприклад, коефіцієнт творчих можливостей робітників, коефіцієнт професіоналізму працівників юридичного відділу, коефіцієнт правомірності дій та інші), її використання у практичній діяльності залізниць є трудомістким, потребує експертних оцінок.

Методика Плетникової І.Л. [2] дозволяє визначити рівень економічної безпеки залізниці, надає чітку градацію ступеня забезпеченості ЕБП (висока, середня, низька); порівнянність різночасних оцінок рівня економічної безпеки того самого підприємства; є простою і доступною у застосуванні на будь-якому підприємстві (порівняно невеликий обсяг розрахунків, незалежність від експертних оцінок).

Ця методика модифікована автором для локомотивного депо. Тому вважаємо за доцільне адаптувати її до специфіки діяльності дистанції колії.

Список літератури

1 Тимофєєва Т.О. Розробка механізму щодо забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту: автореф. дис... канд. екон. наук / Т.О. Тимофєєва; Укр. держ. акад. залізн. трансп. — Х., 2009. — 20 с.

2 Плетникова І.Л. Визначення рівня і забезпечення економічної безпеки залізниці: автореф. дис... канд. екон. наук / І.Л. Плетникова; Укр. держ. акад. залізн. трансп. — Х., 2001. — 18 с.

УДК 658.5:656.2

РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Підпригора І.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Підвищення ефективності управління підприємницькою діяльністю у рамках вітчизняних підприємств є актуальною задачею сьогодення.

Стан національної економіки знаходиться у глибокій фінансовій кризі. Отже, змінити таку ситуацію можливо лише при впровадженні сучасного інноваційного управління як у масштабах держави, так й на окремо узятому підприємстві.

Перехід до ринкової економіки потребує нових підходів до управління: на перший план виходять економічні ринкові критерії ефективності, підвищуються вимоги до гнучкості управління. Економічна серед у теперішній час край нестабільна. Науково-технічний прогрес та динаміка зовнішньої середі примушують сучасні підприємства перетворюватись у більш складні системи. А для забезпечення управління такими системами, у свою чергу, необхідні нові методи, які б відповідали складності зовнішньої та внутрішньої середі підприємства.

Досить новим словом в управлінні стала поява контролінгу, як функціонально відокремленого напрямку економічної роботи підприємства, пов'язаного із реалізацією фінансово-економічної функції у менеджменті, яка